

Anhang zur Veränderungsmeldung

vom 9. April 1941

K.L. Buchenwald, den 9. April 1941.

Namentliche Liste der am 9. April 1941 eingelieferten
H o l l ä n d e r

206

Lfd. Nr.	Häftl. Nr.	Name	geboren	in
1	5216	Aardoom, Aart	12. 4. 06	Ridderkerk
2	5245	Asperen van, Teunis Cornelius	25. 5. 15	Delft
3	5164	Ass	15	Vlaardingen
4	5165	Bar	20	Rotterdam
5	6027	Bee	18	Den Haag
6	5160	Ber	19	Vlaardingen
7	5264	Ber	88	Schoonhoven
8	5222	Bli	19	Delft
9	5194	Blo	18	Rijswijk
10	5228	Blonk, Johann	18. 11. 21	Linschoten
11	5213	Boode, Johannes	22. 8. 16	Delft
12	5184	Booster, Cornelius	23. 10. 21	Maassluis

De Geuzen van 1940

Ginevra Delfini

Jilt Sietsma

Oranjehotel, 19 april 2024

Geuzenverzet

- Eerste verzetsgroep: onmiddellijke reactie op het bombardement van Rotterdam
- Wandelclub Flardinga
- Leden legden een Geuzeneed af

Zoals een Geus het na de oorlog uitdrukte:

“De Geuzen probeerden in georganiseerd verband de Duitse bezetters zo veel mogelijk schade te berokkenen.”

Wandelvereniging Flardinga 1935, rechtsachter Ary Kop
© Stadsarchief Vlaardingen

Geuzenverzet

- Leiders, initiatiefnemers

Arij Kop

Jan Kijne

Bernard IJzerdraat

Geuzenverzet

- Pamfletten met oproep tot verzet
- Sabotageacties
- Op papier strakke, haast militaire organisatie
- Vanuit Vlaardingen, Maassluis, Schiedam over de hele provincie Zuid-Holland
- Honderden mensen sloten zich aan

ALGEMEENE ORGANISATIE.

Er zijn					
Greepen met als hoofd een sergeant (plaatsvervangers 1 of 2 Korporaals)					
Soetie " " " " " luitenant	idem	1o	2o	vaandrig	
Compagnieën " " " " kapitein	idem	1o	2o	hepman	
Bataljen " " " " majoor	idem	1o	2o	adjutant	
Regiment " " " " kolonel	idem	1o	2o	overste	
Algemene leiding (Geheime samenstelling).					
Een groep bestaat uit 4 à 10 Geuzen.					
" soetie " " " 4 Greepen.					
" comp. " " " 4 Soeties.					regiment
" bataljen " " " 4 Compagnieën.					

Geuzenactie Bericht no 2.

De Geuzenactie is ingezet op 15 Mei 1940 te Amsterdam. Ons eerste bericht heeft nu al zelfs Nijmegen bereikt. Nederland zal zijn vrijheidsberoving niet voor haak loek opeten! We ~~beten~~ weten wat ons te wachten staat. Al onze voorraden zullen worden weggehaald, voedsel kleding, schoeisel. Spoedig krijgen we het bonnenstelsel voor alles en nog wat en daarna kunnen we zelf op de bonnen niet meer krijgen. Onze jonge mannen zullen worden gedwongen elders te gaan werken voor den Overweldiger! We krijgen stellig spoedig een nieuw en Alva met bloedraad en inquisitie (of een Pruisling). Maar de Geuzenactie zal ons geleidelijk miseren en eenmaal zullen we, evenals in de tachtigjarige oorlog onze vrijheid heroveren. Moed en vertrouwen. Ons land zal geen onderdeel van Duitsland worden!

De Geuzenactie bestaat uit het volgende: Schrijf elk bericht twee of meer keer volledig over met verdraaid hand. Doe ongeveer elk papiertje (ook dit exemplaar) toekomen aan een betrouwbaar Nederlander, die weer hetzelfde doet als gij. Onderbreekt deze actie nooit, ook al krijgt ge soms een bericht voor de tweede maal. Overal stellen we geheime agenten aan. Spoedig hoort ge meer. Laat ieder deze Geuzenplicht doen!

~~De~~ Dit bericht is uitgezonden op 18 Mei 1940

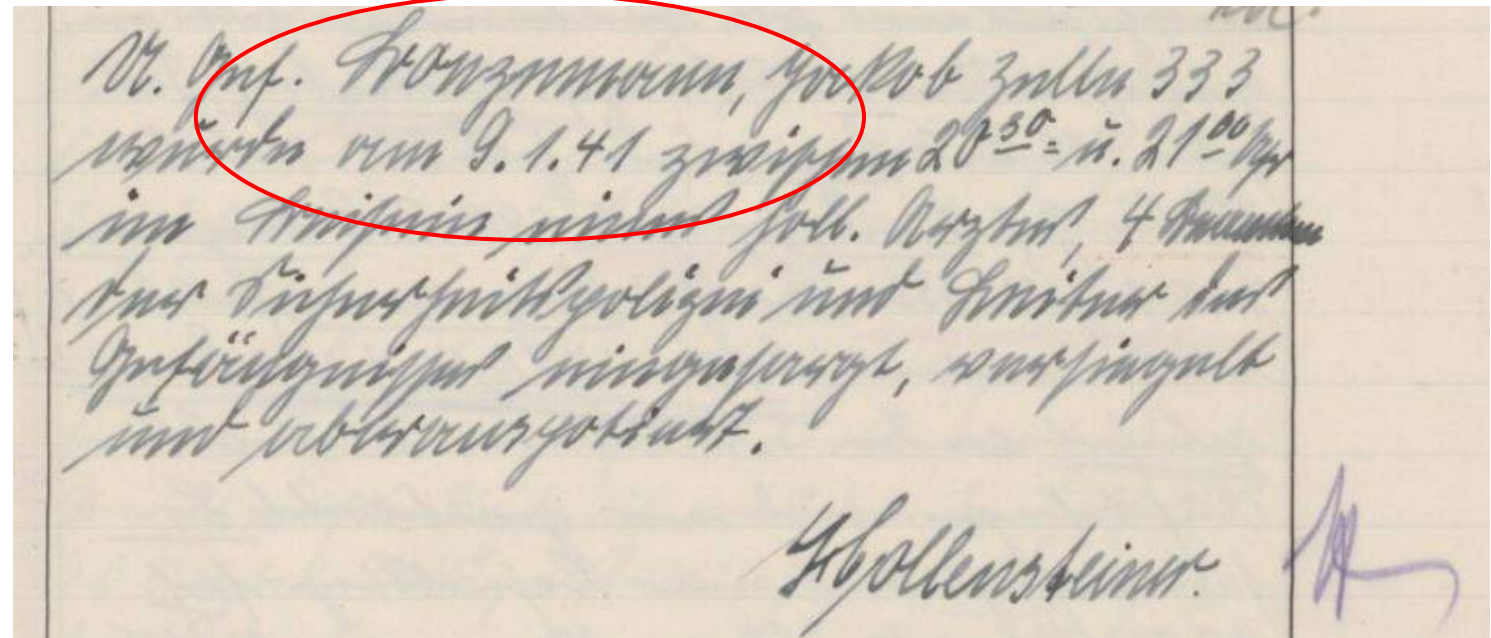
Arrestaties

- In november 1940 praat een Geus zijn mond voorbij
- In gewelddadige verhoren worden namen en bekentenissen afgedwongen
- Honderden arrestaties tussen november 1940 en februari 1941
- Nagenoeg allen worden in het Oranjehotel gevangengehouden

Gevangenschap

- Begin 1941 zijn er ongeveer 300 Geuzen in het Oranjehotel
- Gewelddadige verhoren
- Op 9 januari 1941 overlijdt Sjaak Boezeman na een verhoor

Meldebuch

Gevangenschap

- Op 9 januari 1941 overlijdt Sjaak Boezeman na een verhoor
  - 8 januari, 23:05 uur opgehaald voor verhoor uit cel 333
  - Teruggebracht om 3:50 uur in de nacht van 8 op 9 januari, bewusteloos
  - Een zelfmoordpoging werd gerapporteerd, maar de verwondingen zijn vermoedelijk door de verhoorders aangebracht
  - “B.” werd onderzocht [door bewaker Assent] en alleen in cel 344 gelegd
  - “Sjaak Boezeman werd op 9.1.41 tussen 20:30 uur en 21:30 uur in het bijzijn van een Nederlandse arts, vier beambten van de *Sicherheitspolizei* en de Leider van de gevangenis in een doodskist gelegd, verzegeld en weggebracht.”

wurden geholt um 19.00 Uhr F
Um 19-00 Uhr v.Wyk,Jan Zelle
Fredr. Zelle 724.Um 23-05 Smit,Joh.
23-05 Boezemann,Jak. Zelle 333.Dieselbe Dienststelle
brachte von der Vernehmung zurück,um 19.55 v.d.Drissen
Joh.Zelle 613.Um 22.55 die Gef. Hage,Jak.Zelle 604 und
v.d.Weyk,Jan Zelle 439.Um 23.25 die Gef. Mik Arendje
Frauenabtlg.Zelle 306.Selbige wurde in Gegenwart eines
deutsch,und eines holl. Beamtin ihre Zelle eingeschlos-
sen.Um 23.45 die Gef. Falkenberg,Jak.Zelle 712 und Beyer
Fredr.Zelle 724.Und um 3.15 die Gef. Smit,Joh.Zelle 590
und Boezemann,Jakob Zelle 333.Der Gefangene Boezemann,
Jakob wurde in einen besinnungslosen Zustand eingeliefert
von dem SD Beamtin Makewski.Auf Befragen wurde mir geantw-
tet,B.habe versucht,sich mit einer Rasierklinge die Puls-
ader zu öffnen.Um weiteren Selbstmordversuchen vorzubeugen,
wurde B.untersucht und von mir in eine Einzelzelle
No.344 gelegt.Sämtliche Gef.wurden in ihren Zellen einge-
schlossen.

Assent,P.O.W.d.R.

9/10.1.41.

Folgende U.Gef.wurden um 20.00 eingeliefert v.B.d.S IV
ohne: Konnders,Johannes Zelle 773
Verbeek,Johannes Zelle 525
Cohen,Abraham Zelle 522

Die drei obengenannten U.Gef.sind getrennt zu halten
I A II B III D

Ldl.

U.Gef.Boezemann,Jakob Zelle 333 wurde am 9.1.41 zwischen
20.30 und 21.00 Uhr im Beisein eines holl.Arztes,4 Beam-
ten der Sicherheitspolizei und Leiter des Gefängnisses
eingesargt,versiegelt und abtransportiert.

Hollensteiner.

Winter 1940-1941: verandering en verharding

- In 1940 wisten veel Nederlanders niet wat te verwachten van de bezetters (ondanks de eerdere verschrikkingen in Duitsland zoals Jodenwetten, *Kristallnacht*, etc.). “Kat uit de boom kijken”.
- Ook de Duitsers hebben aanvankelijk een afwachtende houding.
- Kentering in de winter 1940-1941: maatregelen van de bezetter (met name tegen de Joden), toenemend verzet, harde reacties op verzet.
- Dit gebeurt op verschillende plekken in Nederland, o.a. aan universiteiten (Leiden, Delft, Utrecht,...), in kerken, door de Geuzen, Engelandvaarders.

Februaristaking

- In de winter 1940-41 molesteren en bestelen NSB'ers Joden zonder ingrijpen van de politie.
- Joden en communisten vormen knokploegen ter bescherming.
- Bij rellen komt een NSB'er om en worden Nazi's bedreigd.
- Na een vechtpartij in zijn ijssalon wordt de Jood Ernst Cahn gearresteerd en ter dood veroordeeld. Hij is de eerste die op de Waalsdorpervlakte gefusilleerd wordt, op 3 maart 1941.
- SS-commandant Rauter wil, in overleg met Himmler en Seyss-Inquart, orde op zaken stellen: razzia's op 22 en 23 februari 1941, waarbij 400 Joodse mannen worden opgepakt en gedeporteerd. Slechts enkelen overleven de oorlog.
- Communisten roepen op tot staking, 25 en 26 februari in Noord-Holland en Utrecht: de Februaristaking.

Februaristaking

- De staking wordt met geweld neergeslagen: negen doden, 200 arrestaties
- Drie mannen worden ter dood veroordeeld

Herman Coenradi
geboren 23 april 1909,
elektricien in Amsterdam,
gearresteerd op 1 maart 1941
als organisator

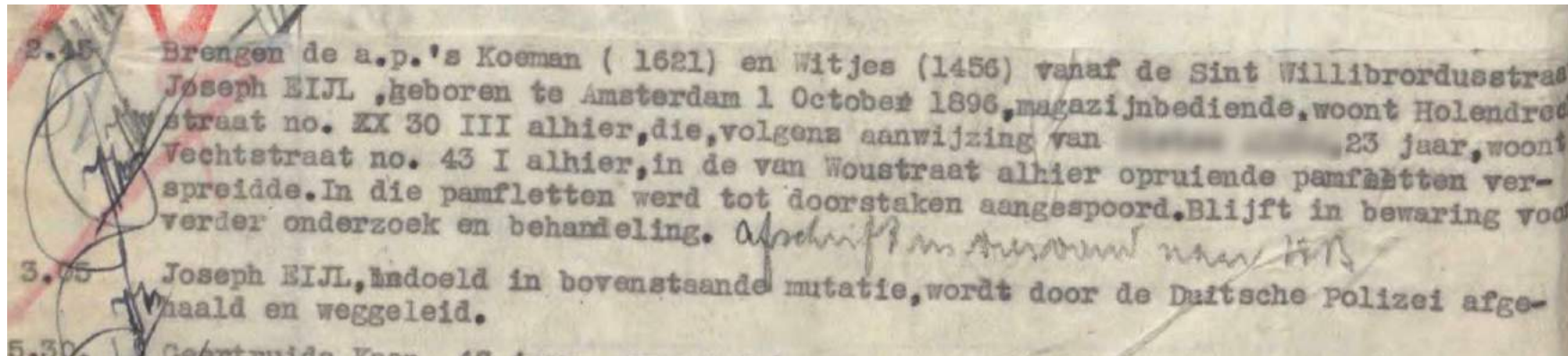
Eduard Hellendoorn
geboren 29 november
1912, kunstschilder in
Amsterdam, gearresteerd
op 26 februari 1941 als
organisator

Joop Eijl
geboren 1 oktober 1896, Jood,
magazijnbediende in
Amsterdam, gearresteerd op
26 februari 1941 omdat hij
pamfletten uitdeelde, op
dezelfde dag naar het
Oranjehotel gebracht

Februaristaking

- De staking wordt met geweld neergeslagen: negen doden, 200 arrestaties
- Drie mannen worden ter dood veroordeeld

Politierapporten Amsterdam

Joop Eijl

geboren 1 oktober 1896, Jood, magazijnbediende in Amsterdam, gearresteerd op 26 februari 1941 omdat hij pamfletten uitdeelde, op dezelfde dag naar het Oranjestraat 43 gebracht

Geuzenproces

- 300 Geuzen in het Oranjehotel, 43 krijgen een dagvaarding
- Proces begint 24 februari 1941, een dag na de razzia's in Amsterdam
- Aanklachten: (1) begunstiging van de vijand, (2) het maken van afspraken ter begunstiging van de vijand, (3) spionage, (4) het vormen van vrijescharen, (5) ontwrichting van de militaire macht, (6) ongeoorloofd bezit van wapens, (7) beschadiging van militaire installaties
- Eisen op 1 maart
- Uitspraken op 4 maart:
  - achtien doodvonnissen
  - negentien vrijheidsstraffen
  - zes keer vrijspraak

Geuzenproces in het Nazi-rechtssysteem

- Ingrijpende herziening van het Duitse rechtssysteem in 1934
  - Met geweld verkregen bewijs en bekentenissen werden geaccepteerd
  - Advocaten konden hun werk niet doen
  - De rechters waren niet onafhankelijk
  - Vage wetsbegrippen zoals *Deutschfeindlichkeit* en *Feindbegünstigung*
  - Willekeur en onevenredig zware straffen
  - Straf zonder overtreding van een specifiek wetsartikel
  - Detentie voor onbepaalde tijd, *Schutzhaft*, als schuld niet bewezen was

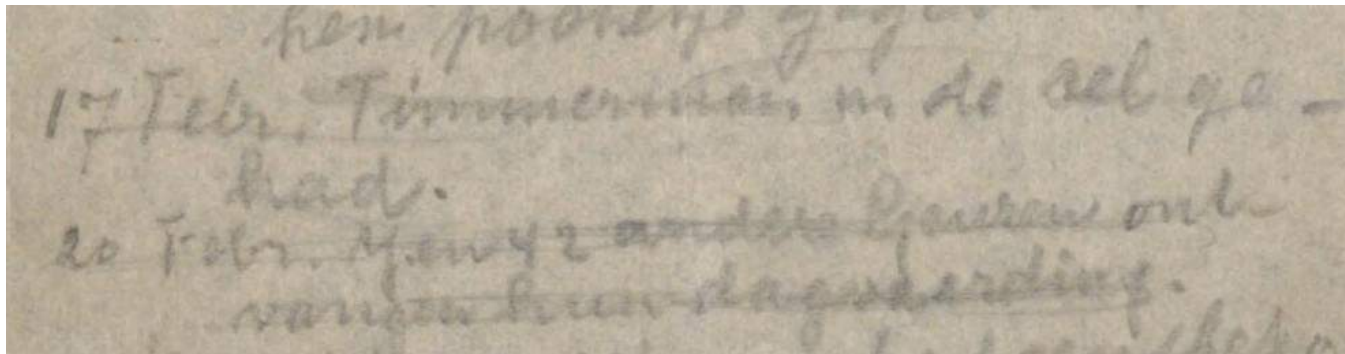
“geen straf zonder wet” werd “geen misdaad zonder straf”

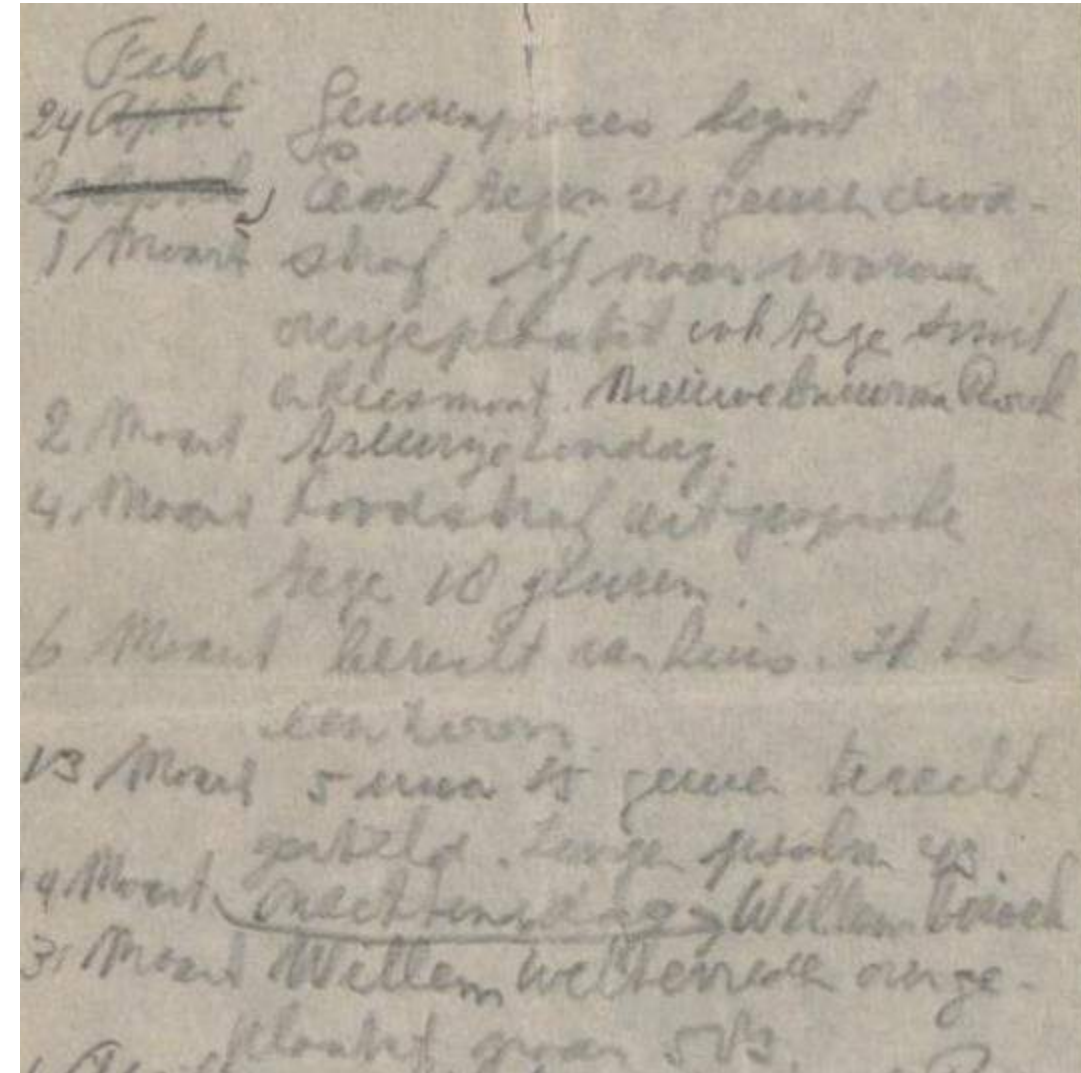
Roland Freisler (1934): “Iedere rechtsuitspraak moet leiden tot een resultaat dat de nationaal-socialistische morele orde aanspreekt.”

Geuzenproces, lopende vuurtjes in de gangen

- Proces openbaar en bekend. Ook in het Oranjehotel was men op de hoogte.
- Dagboekantekeningen van een onbekende gevangene in cel 588 ("IJ" = IJzerdraat, leider van de Geuzen)
- NB: mengeling van emoties. Arrestatie, proces, executies vs. "Ik heb een zoon" (6 maart)

17 Febr. Timmerman in de cel ge-
had.
20 Febr. Mary 42 andere Geuzen ont-
vangen hun dagverdiens.

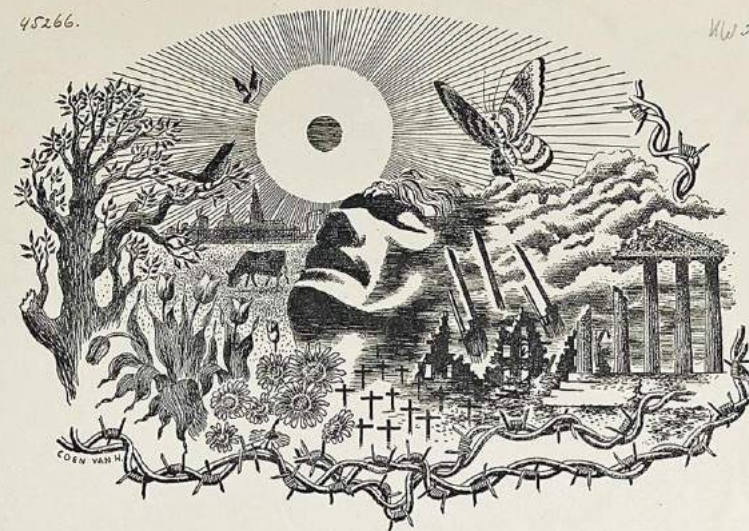
Febr
24 April Geuzenproces begint
1 Maand straf 1/2 naar voorwa-
overgeplant ook te ze smit
in kiesmont. Meluwe buurman Rook
2 Maand Asbury Lunday.
4 Maand Loods straf uit gevangene
teze 10 gluren.
6 Maand bereikt van huis. Ik heb
een zoon.
13 Maand 5 ma 15 geuzen terecht.
gastje. Lange fusie 43.
4 Maand mechtens 29 Willem Boeck
31 Maand Willem Welkenrode onge-
plant van 5/3.

Geuzenproces

- Drie minderjarige terdoodveroordeelden krijgen gratie, d.w.z. levenslang
- Het aantal executies (18) was al bekend gemaakt en moest gehandhaafd worden.
- Toch achttien doden op de Waalsdorpervlakte, 13 maart 1941: vijftien Geuzen en drie Februaristakers
- De zes vrijgesprokenen worden vrijgelaten
- De 22 Geuzen met een vrijheidsstraf worden in mei / juni gedeporteerd; twee komen om ten gevolge van de gevangenschap

45266.

W 547 N 100

DE ACHTTIEN DOODEN

Een cel is maar twee meter lang
en nauw twee meter breed,
wel kleiner nog is het stuk grond
dat ik nu nog niet weet,
maar waar ik naamloos rusten zal,
mijn makkers bovendien,
wij waren achttien in getal,
geen zal den avond zien.

O lieflijkheid van lucht en land
van Hollands vrije kust -
éens door den vijand overmand,
vond ik geen uur meer rust;
wat kan een man, opricht en trouw,
nog doen in zulk een tijd?
Hij kust zijn kind, hij kust zijn vrouw
en strijdt den ijdeln strijd.

Ik wist de taak die ik begon
een taak van moeiten zwaar,
maar 't hart dat het niet laten kon
schuwt nimmer het gevaar;
het weet hoe eenmaal in dit land
de vrijheid werd geëerd,
voordat een vloek'bre schennershand
het anders heeft begeerd.

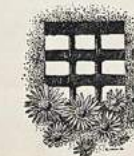
voordat die eeden breekt en bract
het misselijk stuk bestond
en Hollands landen binnenvalt
en brandschat zijnen grond,
voordat die aanspraak maakt op eer
en zulk germaansch gerief,
een land dwong onder zijn beheer
en plunderde als een dief.

De rattenvanger van Berlijn
pijpt nu zijn melodie;
zoo waar als ik straks dood zal zijn,
de liefste niet meer zie
en niet meer breken zal het brood
noch slapen mag met haar -
verwerp al wat hij biedt of bood,
de sluwe vogelaar.

Gedenkt, die deze woorden leest,
mijn makkers in den nood
en die hen nastaan 't allermeest
in hunnen rampspoed groot,
zooals ook wij hebben gedacht
aan eigen land en volk,
er komt een dag na elke nacht,
voorbij trekt ied're wolk.

Ik zie hoe 't eerste morgenlicht
door 't hooge venster draalt -
mijn God, maak mij het sterven licht,
en zoo ik heb gefaald,
gelijk een elk wel falen kan,
schenk mij dan Uw gena,
opdat ik heenga als een man
als ik voor de loopen sta.

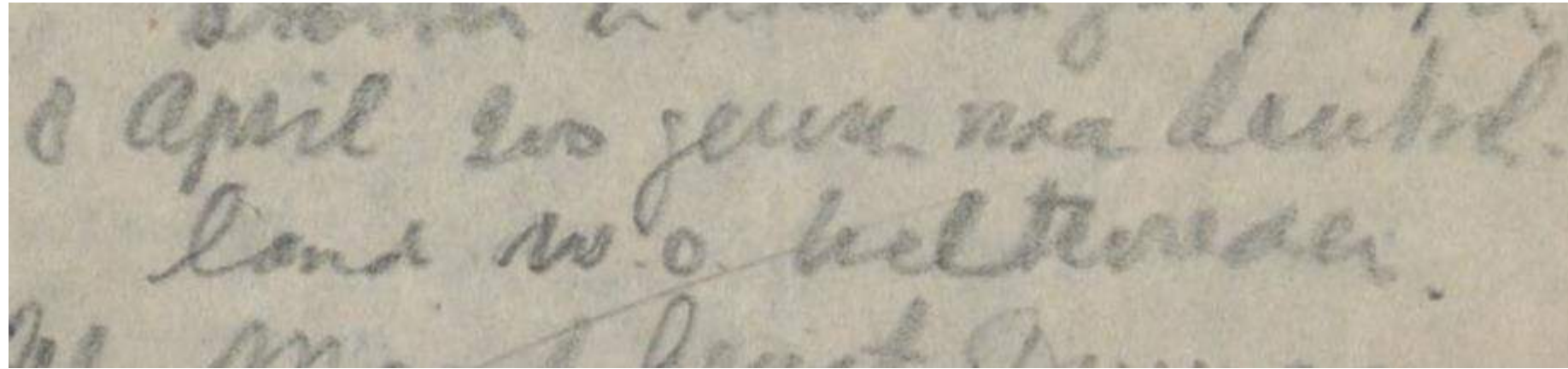
JAN CAMPERT †

Overige Geuzen

- Na het proces zijn nog 250 Geuzen in afwachting van hun lot
- Enkele tientallen worden vrijgelaten
- Een grote groep wordt gedeporteerd rond 8 april 1941

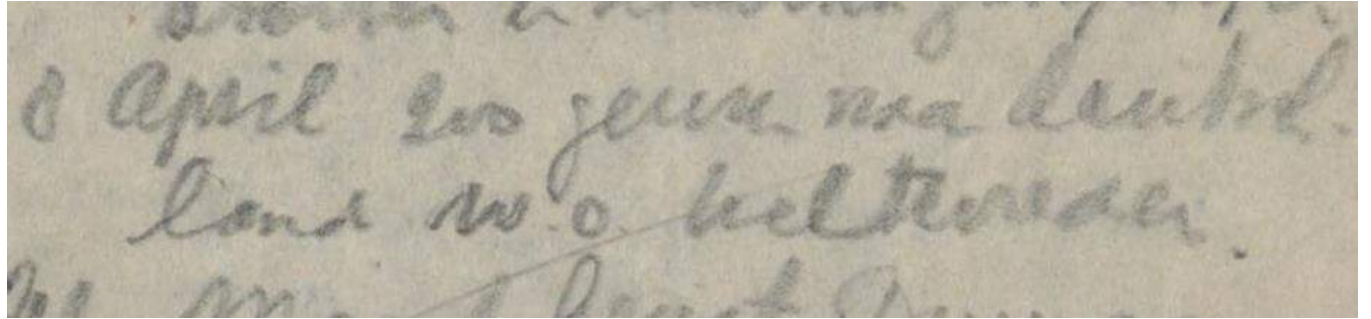
Overige Geuzen

- Een grote groep wordt gedeporteerd rond 8 april 1941
- Exacte route en data onduidelijk; wellicht via Vught of Amersfoort
- Geen proces, geen vonnis, *Schutzhaft*
- Op 9 april 1941 komen 157 Nederlanders aan in Buchenwald, zie administratie kamp Buchenwald
- Velen worden later gedeporteerd naar andere kampen
- 54 van de 157 komen om tijdens de oorlog

Namentliche Liste der am 9. April 1941 eingelieferten
H o l l ä n d e r

Lfd. Nr.	Häftl. Nr.	N a m e	geboren	in
1	5216	Aardoom, Aart	12. 4.06	Ridderkerk
2	5245	Asperen van, Teunis Cornelius	25.5.15	Delft
3	5164	Assenberg, Willem	11. 8.15	Vlaardingen
4	5165	Barth, Arie	28. 6.20	Rotterdam
5	6027	Beek ter, Wilhelmus	7.10.18	Den Haag
6	5160	Berg van den, Klaas	6. 2.19	Vlaardingen
7	5264	Bergh van den, Gerrit Jan	13. 1.88	Schoonhoven
8	5222	Blitterswyk, van, Leendert	8.10.19	Delft
9	5194	Blom, Johannes Martinus	21. 2.18	Rijswijk
10	5228	Blonk, Johann	18.11.21	Inschoten
11	5213	Boode, Johannes	22. 8.16	Delft
12	5184	Booster, Cornelius	23.10.21	Maassluis
13	5207	Bouman, Arie	12. 2.14	Maassluis
14	5267	Bovenberg, Jan	14.12.93	Vlaardingen
15	5211	Brouwer, Aart	24.10.12	Maassluis
16	5174	Brouwer, Willem	8. 9.08	Maassluis
17	5191	Brugge van der, Leendert	21. 3.04	Delft
18	5220	Buijs, Thomas	28. 3.91	Krimpen
19	5170	Burg van der, Jan	3. 2.92	Maassluis
20	5311	Clasinus, von Eyk	6. 5.96	Nijmegen
21	5284	Cool, Pieter	15.11.11	Makassar
22	5232	Dalen van, Hendrik	4. 8.19	Delft
23	5225	Dijk van, Jan	2. 4.10	Maassluis
24	5224	Doelman, Hendrik	17.12.21	Vlaardingen
25	5231	Driel van, Arie Joh.P.	24. 7.96	Rotterdam
26	5273	Driessen, Nicolaas	21. 3.91	Rotterdam
27	5250	Dungen van den, Jakobus H.	12.12.93	Rotterdam
28	5302	Dijnatten van, Franciskus	13.10.04	Rotterdam
29	5276	Engels, Adrianus	4. 9.05	Antwerpen
30	5312	Es van, Teunis	13.10.17	Den Haag
31	5333	Eygenraam, Abraham	14. 2.18	Vlaardingen
32	5357	Eygenraam, Dingeman	7. 2.22	Vlaardingen
33	5293	Eyk van, Gerrit	16. 9.11	Rotterdam
34	5292	Farber, Pieter	30. 1.87	Rotterdam
35	5314	Franken, Arie Joh.	3.10.15	Rotterdam
36	5319	Gent van, Pieter Hendrik	9.11.18	Willemsstad
37	5297	Goedknecht, Jan	3. 6.18	Vlaardingen
38	5347	Goudappel, Jan	12. 4.02	Vlaardingen
39	5339	Greewen, Johannes	2.12.94	Zeist
40	5978	Groeneveld, Alfred Fr.	1. 3.23	Amsterdam
41	5332	Hakbyl, Willem Fr.	21. 9.17	Vlaardingen
42	5299	Hannema, Jacobus	28. 6.19	Soerabaja
43	5330	Heel van, Adrianus	5. 7.20	Thimahi
44	5286	Heer de, Mathijs	23. 5.00	Werkendam
45	5360	Hess, Apolonius	13. 5.15	Rotterdam
46	5447	Hoek, Daniel	21. 3.10	Nieuw Lekkerland
47	5423	Hoek, Johannes	24.12.01	Amsterdam
48	5416	Hoek, Johannes	7. 8.18	Rotterdam
49	5413	Hoek, Leendert	4. 2.13	Rotterdam
50	5372	Hoest van der, Hugo	10.12.97	Maassluis

Overige Geuzen

140	5882	Vroede de, Johannes MAR.	19. 4.97	Gouda
141	5897	Vuuren van, Antonie	2.10.04	Sprang
142	5819	Walraven, Adolph	20. 3.98	Rotterdam
143	5845	Welterreden, Willem	6. 1.18	Vlaardingen
144	5865	Westerhuis, Lambertus	26.11.96	Ommen
145	5867	Wetering van de, Dirk	11. 5.17	Rotterdam
146	5881	Wieland, Pieter	17. 8.06	Rotterdam

Willem Weltevreden, de buurman van de onbekende gevangene in cel 588,
is op 12 mei 1945 overleden in Mauthausen

- Tot in 1942 worden er nog Geuzen gearresteerd, maar de groepering is niet meer actief na 1941; de meeste Geuzen sloten zich later bij andere groepen aan

157 Geuzen zonder proces naar Buchenwald

Anhang zur Veränderungsmeldung
vom 9. April 1941 K.L. Buchenwald, den 9. April 1941.

Namentliche Liste der am 9. April 1941 eingelieferten
Holländer

Lfd. Nr.	Häftl. Nr.	Name	geboren	in
1	5216	Aardoom, Aart	12. 4.06	Ridderkerk
2	5245	Asperen van, Teunis Cornelius	25.5.15	Delft
3	5164	Assenberg, Willem	11. 8.15	Vlaardingen
4	5185	Barth, Arie	28. 6.20	Rotterdam
5	6027	Beek ter, Wilhelmus	7.10.18	Den Haag
6	5160	Berg van den, Klaas	6. 2.19	Vlaardingen
7	5264	Berg van den, Gerrit Jan	13. 1.88	Schoonhoven
8	5222	Blitterswyk, van, Leendert	8.10.19	Delft
9	5194	Blom, Johannes Martinus	21. 2.18	Rijswijk
10	5228	Blonk, Johann	18.11.21	Linschoten
11	5213	Boode, Johannes	22. 8.16	Delft
12	5184	Booster, Cornelius	23.10.21	Maassluis
13	5207	Bouman, Arie	12. 2.14	Maassluis
14	5267	Bovenberg, Jan	14.12.93	Vlaardingen
15	5211	Brouwer, Aart	24.10.12	Maassluis
16	5174	Brouwer, Willem	8. 9.08	Maassluis
17	5191	Brugge van der, Leendert	21. 3.04	Delft
18	5220	Buijs, Thomas	28. 3.91	Krispen
19	5170	Burg van der, Jan	3. 2.92	Maassluis
20	5311	Clasius, von Eyk	8. 5.96	Nijmegen
21	5284	Cool, Pieter	15.11.11	Makassar
22	5232	Dalen van, Hendrik	4. 8.19	Delft
23	5225	Dijk van, Jan	2. 4.10	Maassluis
24	5224	Doelman, Hendrik	17.12.21	Vlaardingen
25	5231	Driel van, Arie Joh.P.	24. 7.96	Rotterdam
26	5275	Driessen, Nicolaas	21. 3.91	Rotterdam
27	5290	Dungen van den, Jakobus H.	12.12.93	Rotterdam
28	5302	Dijntjen van, Franciscus	15.10.04	Rotterdam
29	5276	Engels, Adrianus	4. 9.05	Antwerpen
30	5312	Es van, Teunis	15.10.17	Den Haag
31	5333	Eygenraam, Abraham	14. 2.18	Vlaardingen
32	5357	Eygenraam, Dingeman	7. 2.22	Vlaardingen
33	5293	Eyk van, Gerrit	16. 9.11	Rotterdam
34	5292	Ferber, Pieter	30. 1.87	Rotterdam
35	5314	Franken, Arie Joh.	3.10.15	Rotterdam
36	5319	Geat van, Pieter Hendrik	9.11.18	Willemstad
37	5297	Goedknegt, Jan	3. 6.18	Vlaardingen
38	5347	Goudappel, Jan	12. 4.02	Vlaardingen
39	5339	Greewen, Johannes	2.12.94	Zeist
40	5378	Greensveld, Alfred Fr.	1. 3.23	Amsterdam
41	5332	Haktyl, Willem Fr.	21. 9.17	Vlaardingen
42	5299	Hannema, Jacobus	28. 6.19	Soerabaja
43	5330	Heel van, Adrianus	5. 7.20	Thimahi
44	5286	Heer de, Mathijs	23. 5.00	Werkendam
45	5360	Hess, Apolonius	13. 5.15	Rotterdam
46	5447	Hoek, Daniel	21. 3.10	Nieuw Lekkerland
47	5423	Hoek, Johannes	24.12.01	Amsterdam
48	5416	Hoek, Johannes	7. 8.18	Rotterdam
49	5413	Hoek, Leendert	4. 2.13	Rotterdam
50	5372	Hoest van der, Hugo	10.12.97	Maassluis

- 2 -

51	5376	Hoeven, Gerard	17. 7.09	Rotterdam
52	5399	Hokke, Jakob	3. 7.05	Rotterdam
53	5434	Hoogwerf, Willem Adrian	24. 1.16	Vlaardingen
54	5422	Jagt van der, Cornelius	23.12.95	Rotterdam
55	5412	Jansen, Pieter	24.9. 17	Rotterdam
56	5373	Janssen, Judocus	30. 3.03	Rotterdam
57	5393	Kegel, Pieter	5. 8.15	Rotterdam
58	5404	Kegel, Teunis	18.11.09	Rotterdam
59	5397	Klootwyk, Arie	14. 3.10	Rotterdam
60	5386	Kok de, Arie	2.10.19	Vlaardingen
61	5396	Kooij van der, Jan	20. 2.02	Rotterdam
62	5333	Kop, Leendert Cornelis	21. 3.09	Vlaardingen
63	5381	Kruger, Dirk	6.10.12	Vlaardingen
64		Kranen van, Nicolaas	1.10.07	Rotterdam
65	5470	Kruiniger, Johannes	20.11.20	Vlaardingen
66	5432	Kuerik, Henryk Jan	8. 7.11	Rotterdam
67	5365	Kwakernaak, Wouter	1. 2.18	Groenningen
68	5479	Lammers, Hendrik	17.10.90	Barandrecht
69	5486	Langbroek, Adrianus O.	7. 5.10	Vlaardingen
70	5508	Langbroek, Jerven	29. 1.09	Vlaardingen
71	5483	Lee van der, Johannes	21.12.95	Maassluis
72	5481	Leenwerden van, Jan	30. 4.15	Dordrecht
73	5458	Lith van, Dominikus	14. 5.20	Leerdam
74	5462	Louwerens, Jacob	18. 2.21	Rotterdam
75	5518	Man in t'Veld, Arie	20. 4.21	Vlaardingen
76	5502	Man in t'Veld, Jan	18.10.13	Vlaardingen
77	5331	Meyer, Bernard	27. 4.20	Delft
78	5509	Moermann, Zacharias	30. 8.11	Vlaardingen
79	5460	Molenaar, Karl	27. 9.32	Amsterdam
80	5313	Mont, Arie	1. 9.18	Rotterdam
81	5477	Mores, Pieter	5. 9.08	Vlaardingen
82	5329	Males, Gerrit Hendrik	3.10.15	Rotterdam
83	5701	Miguet, Johann	23. 1.11	Rotterdam
84	5344	Nipius, Nicolaas Pieter	15. 3.18	Vlaardingen
85	5394	Noort van, Bastiaan	3. 1.07	Vlaardingen
86	5695	Nooteboom, Hendrik	23. 3.11	Rotterdam
87	5650	Ruis, Arie	21.12.94	Rotterdam
88	5660	Ruyt, Jacob	4. 6.19	Vlaardingen
89	5691	Ruyt, Johannes	5. 7.21	Vlaardingen
90	5667	Ruyt de, Petrus	23. 3.18	Maassluis
91	5393	Panning, Dirk	28. 4.13	Vlaardingen
92	5608	Peterse, Johannes	23. 3.04	Tiel
93	5669	Pietersen, Christian	24. 4.20	Vlaardingen
94	5378	Poley, Maarten Masson	19.11.04	Rotterdam
95	5354	Pons, Arie Cornelis	2. 2.21	Maassluis
96	5323	Pons, Pieter	18. 8.19	Maassluis
97	5348	Post, Hendrik	28. 1.12	Vlaardingen
98	5320	Post, David	5. 5.01	Rotterdam
99	5377	Putten van der, Christi.	21. 7.00	den Haag
100	5396	Reocourt, Johannes P.	24. 3.18	Scheveningen
101	5374	Remmerswaal, Cornelis	5. 6.05	Vlaardingen
102	5365	Remmerswaal, Reinier	13. 9.03	Vlaardingen
103	5369	Rijn van, Hendrik	25. 3.98	Maassluis
104	5661	Roelofsen, Hendryk	19.10.03	Amsterdam
105	5812	Roelofsen, Roelof G.	8.10.08	Amsterdam
106	2800	Roessingh, Willem G.	19. 8.12	Enschede
107	5712	Rook, Pieter	3. 3.13	Vlaardingen
108	5713	Roos van, Johannes A.	20. 3.05	Haarlem
109	5717	Ronde de, Willem	12. 7.05	Vlaardingen
110	5618	Rosmolten, Leendert Dirk	6.12.20	Nieuwenhoven

- 3 -

111	5838	Sintmeertensdyk, Leendert	31. 5.06	Goudswaard
112	5773	Slagboom, Joost	28. 8.02	Sliedrecht
113	5781	Sloot, Mari	18.12.19	Vlaardingen
114	5703	Slot van der, Andreas	29. 3.12	Maassluis
115	5371	Sorber, Isaak	31. 8.94	Axel
116	5750	Schimmer, Coenrad	11. 5.15	Rotterdam
117	5747	Schippers, Cornelius	1. 3.11	Rotterdam
118	5751	Schuitmaker, Ipe	28. 8.92	Deventer
119	5775	Stolk, Dirk	25. 3.20	Rotterdam
120	5735	Stolk, Jacob	10.12.14	Nieuw-Helvoet
121	5794	Stolk, Willem	10. 7.16	Rotterdam
122	5772	Straaten van, Josef J.	9.10.90	Dordrecht Jude
123	5739	Striep van, Daniel	26.11.12	Arnhem
124	5885	Struijs, Gerard	28. 3.07	Vlaardingen
125	5737	Strybos, Bastiaan	15.10.94	Maassluis
126	5803	Tempel, Albert	30. 7.04	Franker
127	5960	Teunissen, Johannes	26. 9.04	Schiedam
128	5980	Tiggelman, Leendert	31.12.98	Middelharnes
129	5956	Van der, Johannes	9. 9.92	Rotterdam
130	5757	Vaer van der, Johannes	22. 1.88	Isselstein
131	5838	Veldhoen, Arie	7. 5.04	Rotterdam
132	5976	Veldkamp, Pieter Leend.	14.10.97	Rotterdam
133	5814	Verkerk, Cornelis	15. 3.20	Schiedam
134	5942	Visser, Pieter	14. 5.18	Vlaardingen
135	5847	Visser, Willem	29. 5.21	Rozenburg
136	5848	Vliet van, Ary	22. 3.19	Vlaardingen
137	5952	Vondeling, Johannes	19. 2.16	Dedemsvaart
138	5937	Voegt, Arie	23. 9.14	Maassluis
139	5871	Vos, Leendert	16. 2.98	Rotterdam
140	5882	Vroedt de, Johannes Mar.	19. 4.97	Gouda
141	5897	Vuuren van, Antonie	2.10.04	Sprang
142	5819	Walraven, Adolph	20. 3.98	Rotterdam
143	5845	Welterreden, Willem	6. 1.18	Vlaardingen
144	5865	Westerhuis, Lambertus	26.11.96	Ommen
145	5867	Wetering van de, Dirk	11. 5.17	Rotterdam
146	5881	Wielard, Pieter	17. 8.06	Zaandam
147	5893	Willik van der, Gerrit	8.10.14	Den Haag
148	5888	Wilt de, Maarten	30. 3.11	Vlaardingen
149	5855	Wilt de, Tebrand	29.11.18	Vlaardingen
150	5913	Wit de, Martinus	24. 3.21	Vlaardingen
151	5899	Woezik van, Johannes Jos.	9. 4.05	Rotterdam
152	5950	Wout van t, Nicolaas	7.12.95	Maassluis
153	5901	Wyk van, Jacobus	21. 4.19	Rotterdam
154	5387	Yzerdraat, Willem	9. 7.07	Haarlem
155	5966	Zee van der, Job	18. 3.00	Maassluis
156	5988	Zeeuw de, Gilles	13. 7.02	Vlaardingen
157	5943	Zwaard, Cornelis Joh.	21. 7.14	Maassluis

157 Geuzen zonder proces naar Buchenwald

Aankomst Buchenwald 8 of 9 april 1941. Vervoer van Den Haag naar Weimar in geblindeerde trein met opschrift: "Terroristen".
Uitstappen in Weimar. Vervolgens geforceerde mars, met volle bepakkings, naar Buchenwald. Onderlinge hulp als iemand niet meer voortkon. Pauze onderweg, gehurkt, handen in de nek. S.s. schreeuwen en mitrailleurs in de aanslag. Uitvallers werden op een kar geladen. Veel waren het er niet. ~~ZxZ~~ Zelfs vielen er meer s.s.ers uit dan Geuzen.

Uit een verslag van een van de Geuzen, geschreven na de oorlog

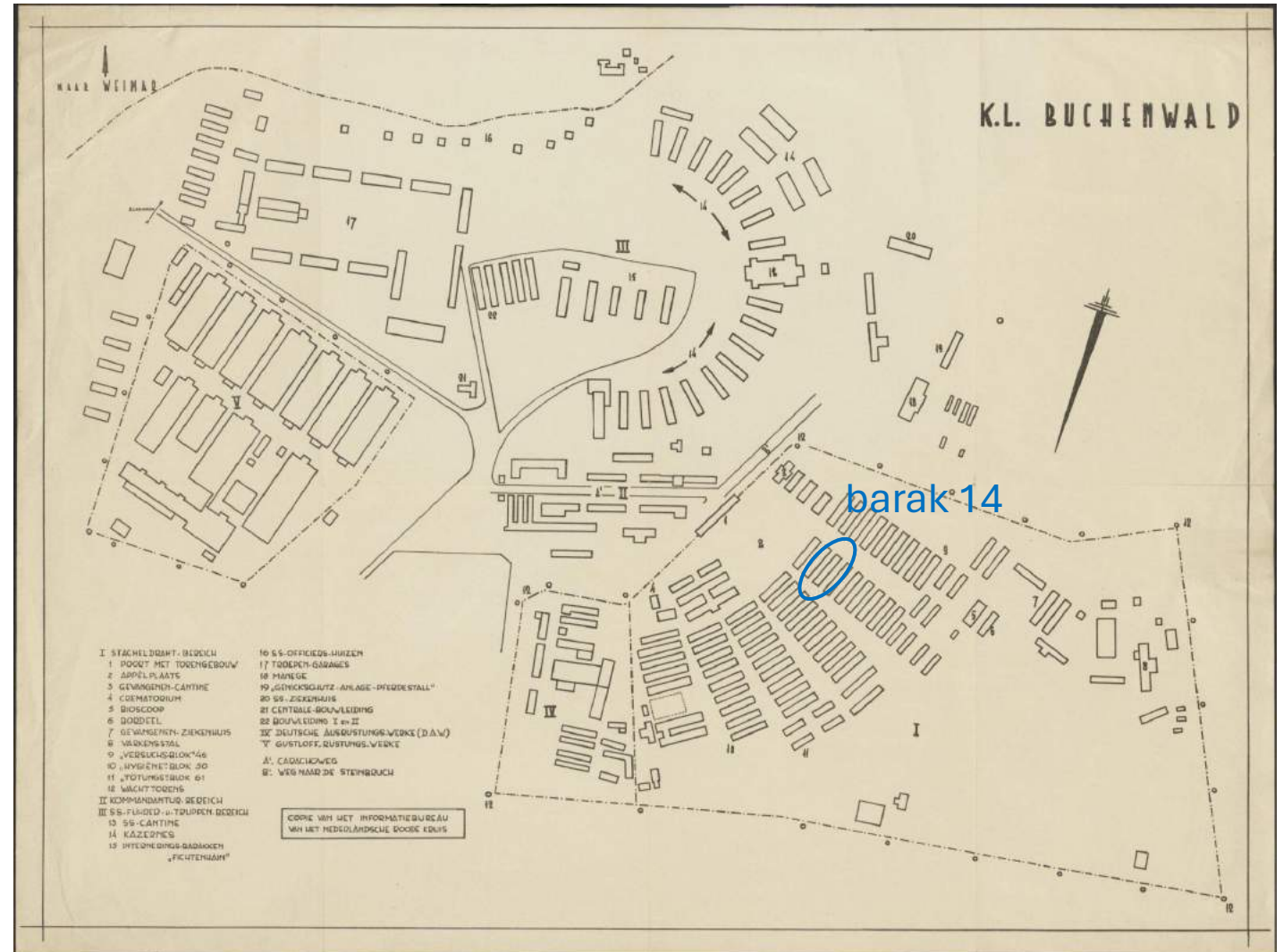
Buchenwald

- Werkkamp, onder anderen steengroeve
- Ongeveer 239.000 gevangenen
- Ruim 56.000 doden
- Duizenden doden bij dodenmarsen in 1944-45

Buchenwald

- Geuzen in Barak 14 geplaatst, waar ook andere Nederlanders zijn, bijvoorbeeld prof. Ben Telders (Universiteit Leiden)
- Onderlinge steun en overleg over omgang met kamporganisatie en kamphiërarchie

Eerste groep Joden in Buchenwald, 1938

Appel

Barakken, 1945

Kampstraat

Kerst in Buchenwald

Fr. KUSFELD

SCHWEIGER

JOCH

FISCHER

KOTELLA

Bewakers en leiding Oranjehotel

Henri Pieck (1895 – 1972)

Klaas Nipius (1918 – 1991)

is een van de Geuzen in de groep van 157 die naar Buchenwald gedeporteerd worden

82	5529	Nales, Gerrit Hendrik	1.10.15	Rotterdam
83	5701	Niguet, Johann	23. 1.11	Rotterdam
84	5544	Nipius, Nicolaas Pieter	15. 3.18	Vlaardingen
85	5594	Noort van, Bastiaan	3. 1.07	Vlaardingen
86	5695	Nooteboom, Hendrik	23. 3.11	Rotterdam

- 9. April 1941

Blokk Nr. **5544**

Häftl. Art _____

Zuname **Nipius** Vorname **Nicolaas**

geboren **15. 3. 18** in **Vlaardingen**

Beruf **Mechaniker** Rel. **w.** Staat **Holl**

verh. led. gesch. verw. Kinder ehel. unehel.

Nächste Angehörige **Vater: Willem N.**

Vlaardingen, van Schraven Dijkplein

Letzte Wohnung **cto**

Schutzh. angeordnet: **24.2.41** Stapo **R. I. H. A.** Kripo

Grund: _____

Pol. Organis. _____

Gesamtvorstr. _____ wofür _____

Jahre Mon. Zuchth. Jahre Arbhaus

Jahre Mon. Wo. Tg. Gefängnis

Haft

Rm. Geldstrafe Jahre Ehrverlust

Schon in Lager? _____

Nr. Buch **12** Rapportf. Häftl. K. Nr. K. Post Kart.

Aufgenommen durch: _____

I. T. S. FOTO No. **479**

Zoon, kleinzoon en achterkleinzoon van Klaas Nipius lezen zijn verhaal voor

Klaas Nipius (1918 – 1991)

is een van de Geuzen in de groep van 157 die naar Buchenwald gedeporteerd worden

22	1927	Klaas, Wouter Hendrik	1.10.15	Rotterdam
25	1927	Hagen, Johann	25.1.11	Rotterdam
24	1926	Hijne, Henk van	15.3.18	Vlaardingen
23	1926	Wolff van, Bartjan	8.1.07	Vlaardingen
26	1927	Wolff van, Hendrik	20.5.11	Rotterdam

Foto: Frank Speel

De Geuzenfoto

- De originele foto bevindt zich in het Streekmuseum Jan Anderson in Vlaardingen
- Een kopie is in de tentoonstelling van het Nationaal Monument Oranjehotel
- Het onderzoek naar de namen van de mannen op de foto begint einde november 2023 met een persbericht, idee van Hans Gramberg (Nationaal Monument Oranjehotel) en Hjalmar Teunissen (Erfgoed, gemeente Vlaardingen)

Op transport vanuit Oranje-hotel: wie herkent de verzetsmannen op deze foto?

Linda van Dijk 1 december 2023, 13:00 • 2 minuten leestijd

Vijf verzetsmannen gaan op transport © Streekmuseum Jan Anderson, Vlaardingen

DEN HAAG - Vijf gevangenen, met hoed en tas. Ze worden omringd door veel Duitse soldaten als ze vanuit het Oranjehotel naar een vrachtwagen lopen om op transport te gaan naar een concentratiekamp in Duitsland. Het NM Oranjehotel wil achterhalen wie de mannen op deze foto uit 1941

NM Oranjehotel op zoek naar vijf namen
Wie herkent de mannen op deze foto?

VLAARDINGEN / MAASSLUIS - Het NM Oranjehotel is op zoek naar de namen van vijf verzetsmannen die op een unieke foto staan afgebeeld. Het betreft leden van De Geuzen, de eerste verzetsgroep van Nederland. Door deze mannen een naam te geven wil het museum hun plaats in de geschiedenis verduidelijken.

Unieke foto
De foto is de voor zover bekend de enige foto waarop te zien is dat gevangenen vanuit het

Ultieme poging om de mannen een naam te geven

Wie herkent deze vijf verzetshelden?

Door LIEKE JONGBLOED
1 uur geleden in BINNENLAND

SCHEVENINGEN - In een ultieme poging de identiteit van vijf in de Tweede Wereldoorlog gedeporteerde Geuzen te achterhalen, doet het Nationaal Monument Oranjehotel in Scheveningen een oproep en verspreidt een unieke foto.

© FOTO STREEKMUSEUM JAN ANDERSON

De mannen zijn te zien voor de poort van de gevangenis in Scheveningen waar in de Tweede Wereldoorlog ruim 25.000 mensen door de Duitsers gevangene werden gehouden. De gevangenis heette officieel Untersuchungs- und Strafgefängnis afgekort de

Enkele voorbeelden van online publicaties, 1 december 2023

De Geuzenfoto: het onderzoek naar de namen

- December 2023: respons per e-mail van direct nabestaanden
- Consistente aanwijzingen voor ieder van de vier herkenbare personen
- Een aantal mails van anderen in het transport, maar geen concrete aanwijzingen m.b.t. de foto
- December 2023, januari 2024: uitgebreide mailwisselingen, enkele persoonlijke ontmoetingen

HISTORIE

Wie herkent deze leden van de Geuzen?

december 1, 2023

De Geuzen op transport. Collectie streekmuseum Jan Anderson.

Geuzen zonder proces naar Buchenwald

Jan Goudappel

“Deze zondag heb ik dit overlegd met mijn vader, hij kan zijn vader niet als persoon herkennen op de foto. Wel weet hij zeker dat zijn vader in het Oranjehotel heeft gezeten. Vanuit Scheveningen is hij getransporteerd naar Amersfoort of Vught en daarna naar Buchenwald. Hij is overleden door een bombardement van de geallieerden op kamp Buchenwald in 1944.”

38	5347	Goudappel, Jan	12. 4.02	Vlaardingen
----	------	----------------	----------	-------------

Jacob Stolk

“Jacob Stolk is de opa van mijn echtgenote. Wij weten dat hij op die dag vanuit Oranjehotel naar Buchenwald is overgebracht, waar hij later is overleden.”

120	5735	Stolk, Jacob	10.12.14	Nieuw-Helvoet
121	5794	Stolk, Willem		

Februari 2024: verhaal rond, nieuw persbericht

De identificatie van vijf Geuzen op een unieke foto

Er is één foto bekend waarop te zien is hoe vijf gevangenen uit het Oranjehotel, leden van de Geuzenverzetsgroep, in 1941 op transport worden gezet. In een poging de identiteit van deze mannen te achterhalen deed het NM Oranjehotel afgelopen december een oproep. De respons was indrukwekkend. Zo goed zelfs dat we inmiddels de naam van 4 van de 5 mannen weten. In deze presentatie vertellen onderzoekers Jilt Sietsma en Ginevra Delfini over de achtergrond van deze foto.

▲ Het Nationaal Monument Oranjehotel in Scheveningen was op zoek naar de namen van vijf verzetsleden die op een unieke foto staan afgebeeld. Het gaat om leden van De Geuzen, de eerste verzetsgroep van Nederland. Vier mannen zijn nu geïdentificeerd. © Nationaal Monument Oranjehotel

Mysterie achter deportatiefoto grotendeels opgelost: namen van vier Geuzen achterhaald

Het was een groot mysterie: wie zijn toch die vijf mannen die op 8 april 1941 vanuit de gevangenis in Scheveningen werden afgevoerd naar concentratiekamp Buchenwald? Het is het Nationaal Monument

Vier leden eerste Nederlandse verzetsgroep De Geuzen geïdentificeerd op foto

Door onze nieuwsredactie

28 feb 2024 om 12:29
Update: 1 maand geleden

178 reacties

Delen

Vier mannen die lid waren van de eerste Nederlandse verzetsgroep De Geuzen zijn geïdentificeerd op een historische foto. Nationaal Monument Oranjehotel deed vorig jaar een oproep om meer te weten te komen over vijf verzetsmannen die op de foto staan.

NOS Nieuws • Woensdag 28 februari, 13:01

Vier leden van het Geuzenverzet op historische foto herkend

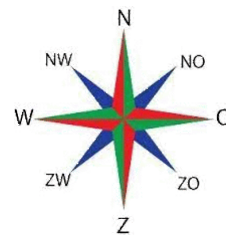
Vier mannen die in de Tweede Wereldoorlog vanuit de gevangenis in Scheveningen op transport naar concentratiekamp Buchenwald werden gesteld zijn op een foto geïdentificeerd. Het zijn leden van de eerste Nederlandse verzetsaren. De Geuzen.

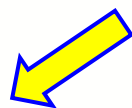

De foto

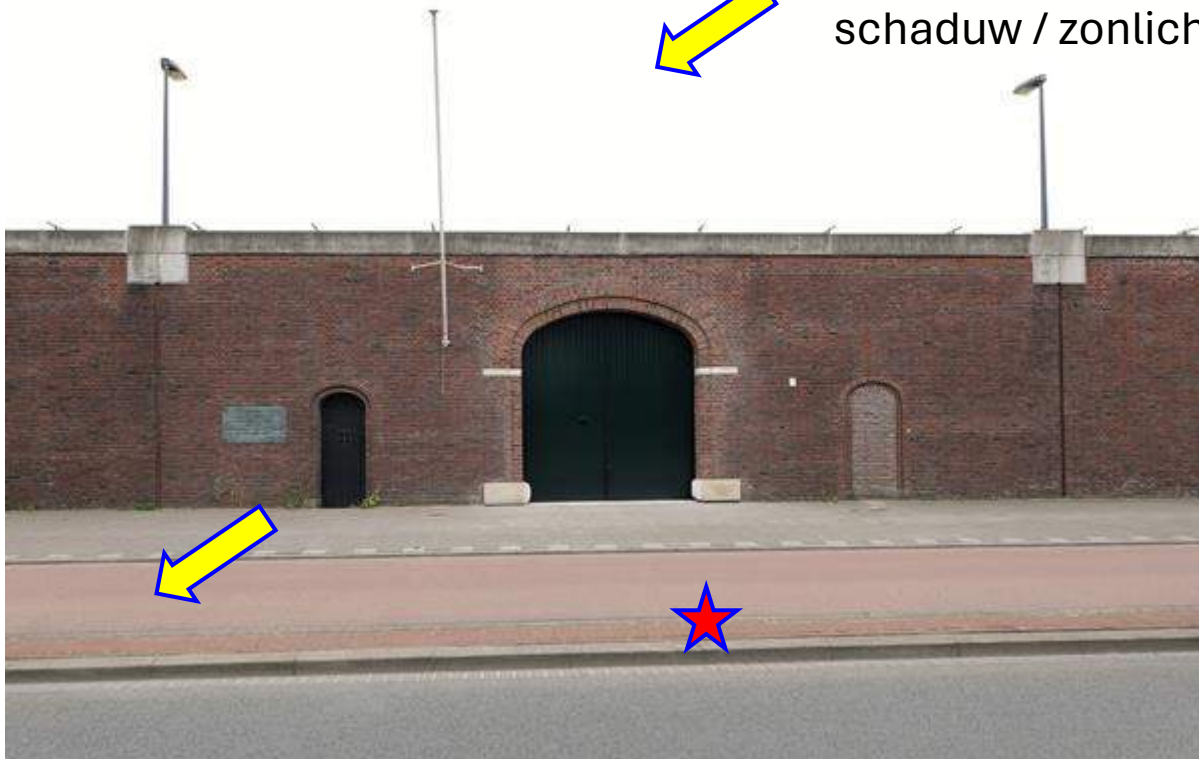
Uit de lichtval blijkt dat de zon in het zuidwesten staat. Dit betekent dat de foto halverwege de middag genomen is.

fotografe

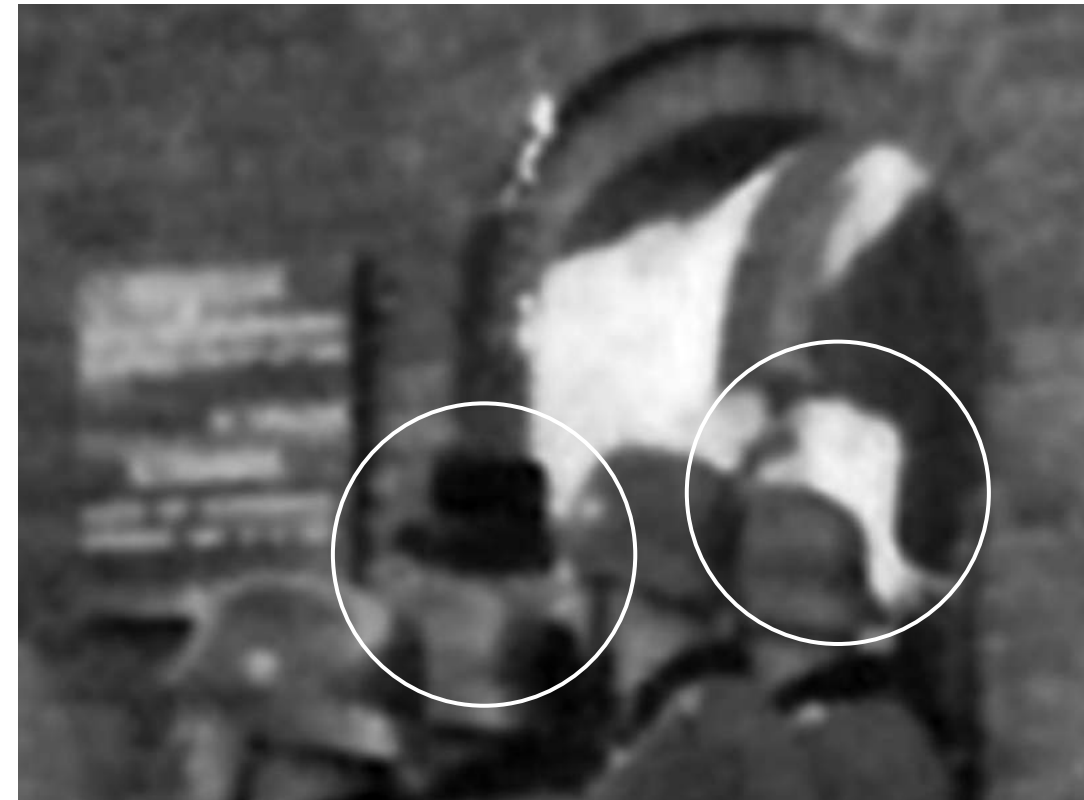
schaduw / zonlicht

De foto

Het Poortje met twee niet identificeerbare
gevangenen

De foto

Van een voorste gevangene is alleen de schoen duidelijk te zien

De foto

De Duitse soldaten lijken niet in de gaten te hebben dat er een foto gemaakt wordt

De foto

De Nederlandse politieagent wel...
Zijn identiteit is nog niet achterhaald.

Het maken van de foto

- Vier weken eerder was Geuzenleider Arij Kop gefusilleerd als een van de Achttien Dooden
- Zijn vrouw Gré was op 14 maart 1941 bevallen van dochter Arija
- Arij's zus Sara Overluizen – Kop ging op 8 april naar het Oranjehotel om Arij's spullen te halen
- Bij het Poortje zag ze dat een groep gevangenen op transport gesteld werd
- Daar herkende ze haar broer Leen Kop en nam ze de foto
- Een andere broer, Gerard Kop, zat op dat moment ook in het Oranjehotel. Hij werd op 29 mei 1941 vrijgelaten.
- Ook in het Oranjehotel op 8 april 1941: Erik Hazelhoff Roelfzema, Henk Sietsma

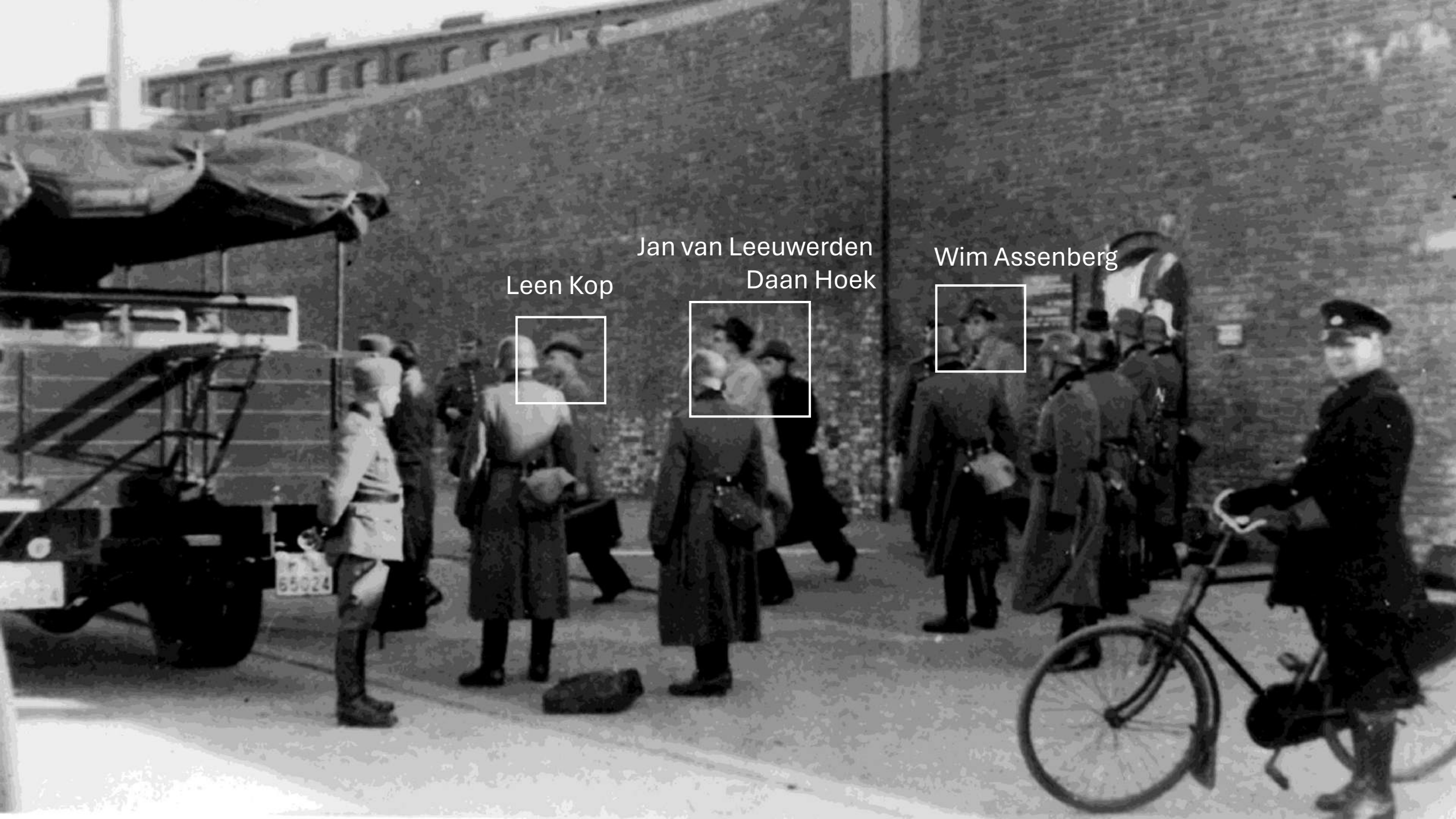

Arij & Gré Kop - bij de Leij, 27 juni 1929

J. van Hees, Arij Kop, Geuzenleider in Vlaardingen
Collectie Kraaijeveld – Kop

Sara Overluizen - Kop

Leen Kop

Jan van Leeuwen
Daan Hoek

Wim Assenberg

Leen Kop

“Mijn oma, Sara Oversluizen-Kop, is de oudere zus van Arij Kop. Het kan zijn dat zij de foto heeft gemaakt omdat op dat moment haar andere broer, Leen, werd weggevoerd.”

62	5533	Kop, Leendert Cornelis	25. 3.08	Vlaardingen
63	5381	Kramer, Dirk	6. 10. 10	Vlaardingen

- 33 jaar, geboren in Vlaardingen op 25 maart 1908
- Maatschappelijk werker en kantoorbediende
- Broer van Arij Kop, Gerard Kop en Sara Oversluizen – Kop, de maakster van de foto
- Getrouwd met Meintje de Bruyne, twee kinderen
- Gearresteerd op 9 december 1940, *Schutzhaft*
- Vrijgelaten uit Buchenwald op 21 juni 1941
- Overleden in Vlaardingen op 10 juli 1996

Leen Kop

Nied.-Schutz- (7073) Häftlings Nr. 5533

Zuname K o p Vorname Leendert C. Beruf Angestellter

Geburtsstag 25.III.1908 Geburtsort Vlaardingen

Religion evangel. verh., led., verw. verheir. Staatsangehörigkeit Niederland

Namen und Anschrift der Angehörigen Frau: Meintje de Bruyne Kop,
Vlaardinger Ambacht, Tulpstraat 7.

Letzter Wohnort mit Kreis, Straße und Nummer dtto

Verhaftet am 9.XII.1940 Durch Polizeibehörde in Haag Sipo-den Haag

Im RL Bu. eingeliefert am - 9. 4. 41 Entlassen oder überführt am _____

Bemerkungen Collasen am 21. 6. 41.

RLBu. 21840 30

Leen Kop

Tag: 16. X 16. 10. 1939 Block   Häftl. Nr. 10217 3296

EV. Pol. Rückfäll. B.belf. § 175 ASt Jude Ausweishäftlg. Emigr. Raschänder

Familiennam: Stowik Vorname: Wladislaw

geboren am: 10. 8. 1886 in Konark, Woj. Kielce

Verheiratet ledig gesch. verw. Beruf: Elektro-Monteur

Kinder: 2 ehelich — unehelich Religion: Kath. Staat: Polen

Adresse der nächsten Angehörigen: Frau Sophie Sl.
Orzegow, Ko. Katowice, Kaiserstr. 10

Letzte Wohnung: dts.

Schutzhaft angeordnet am: 15. 9. 39 durch: Orzegow

Grund:

Politische Organisationen:

Gesamtzahl der Vorstrafen: Wofür:

Kop. Leendert. Gorneliss.

L.T.S. FOTO No. 362

Onverklaarbaar: de naam van Leen Kop staat op de kaart van een Poolse gevangene die op 30 maart 1941 is overleden

Jan van Leeuwerden

“De betreffende foto hebben mijn ouders en ik destijds gezien in het Oranjehotel en tijdens ons bezoek zeiden mijn moeder en ik, onafhankelijk van elkaar, tegen mijn vader dat de man met de hoed, te zien in het midden van de foto, zijn vader (mijn opa) zou kunnen zijn.”

72	5481	Leeuwerden van, Jan	30. 4. 15	Dordrecht
73	5482			

- Bijna 26 jaar, geboren in Dordrecht op 13 april 1915
- Metaalbewerker
- Getrouwd met Hermina Boonstra, één kind
- Gearresteerd op 24 februari 1941, *Schutzhaft*
- In Buchenwald moedwillig geïnfected met vlektyfus door de kamparts
- In april 1945 bevrijd in Buchenwald
- Overleden in Vlaardingen op 25 november 1983

Jan van Leeuwerden

7730

KL: _____ Lagerstufe: _____ Häftl.-Nr.: 5481 N

Häftlings-Personal-Karte

Fam.-Name: van Leeuwerden Überstellt Personen-Beschreibung:
 Vorname: Jan am: _____ an KL. Grösse: 178 cm
 Geb. am: 13.4.15 in Dordrecht Gestalt: schl.
 Stand: verh. Kinder: 1 am: _____ an KL. Gesicht: längl.
 Wohnort: Vlaardingen Augen: _____
 Strasse: Prius Hendrikstr. 164 am: _____ an KL. Nase: gew.
 Religion: evg. Staatsang.: Niederlande Mund: gew.
 Wohnort d. Angehörigen: Ehefrau: am: _____ an KL. Ohren: gew.
Hermina, geb. Boonstra
 Anschrift wie oben am: _____ an KL. Zähne: Prothes. obn u. unten
 Eingewiesen am: 9.4.41 Haare: braun
 durch: R.S.H.A. Sipo den Haag am: _____ an KL. Sprache: holländ.
 in KL.: Buch.
 Grund: Angehöriger d. Geuzen-Organ. Entlassung: res. fehlt. Bes. Kennzeichen: Mittelfinger
 Vorstrafen: _____ am: _____ durch KL.: Charak.-Eigenschaften: _____
 mit Verfügung v.: _____

Fotostich erfüllt

Strafen im Lager: _____ Sicherheit b. Einsatz: _____

Grund:	Art:	Bemerkung:
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

I.T.S. FOTO 1121 MM

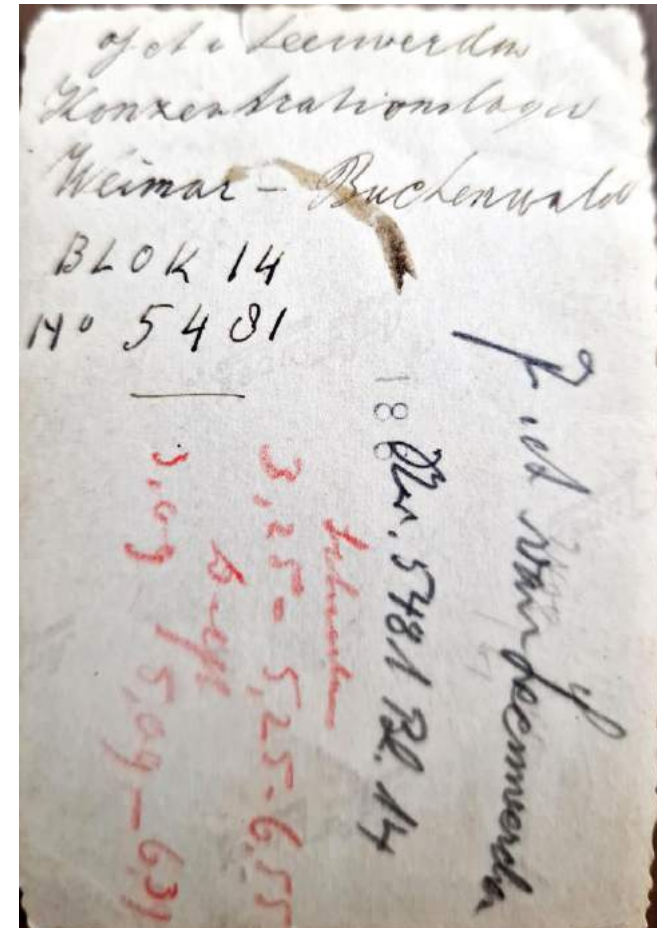
Körperliche Verfassung: _____

Jan van Leeuwen

“Een foto met hierop mijn oma en vader, verstuurd én aangekomen in Buchenwald en nog meer bijzonder: mee terug gekomen!”

Jan van Leeuwen

Daan Hoek

“Voor ons is deze foto zeer bekend. De man met de zwarte jas en zwarte hoed is namelijk mijn opa, Daan Hoek.”

“Misschien ook interessant is het feit dat mijn opa in het kamp bevriend raakte met een Duitser en dat zij samen na 4 jaar het kamp hebben verlaten en zijn gaan lopen op weg naar huis. Ergens in Duitsland moeten zij ieder zijns weegs zijn gegaan, maar ze hebben nog vele jaren contact gehouden. Wij zijn er zelfs toen mijn broer en ik klein waren (ik weet daar niets meer van) een aantal keer met vakantie geweest.”

45	5500	Hess, Antonius	21. 3.10	Nieuw Lekkerland
46	5447	Hoek, Daniel	24. 12. 01	Amsterdam
47	5483	Hoek, Johannes		

- 31 jaar, geboren in Nieuw-Lekkerland op 21 maart 1910
- Houthandelaar
- Getrouwd met Cornelia de Bruyne, twee kinderen
- Gearresteerd op 24 februari 1941
- In april 1945 bevrijd in Buchenwald
- Overleden in Vlaardingen op 2 juli 1982

Daan Hoek

- 9. April 1941   Blok Nr. 5447

Zuname Hoek   Häftl. Art _____   Vorname Daniel

geboren 21.3.10 in Nieuw Lekkerland

Beruf Zimmerman Rel. ev. Staat Holl

verh. led. gesch. verw. Kinder 2 ehel.   unehel.

• Nächste Angehörige Fräulein: Cornelia H.

Vlaardingen, Markgraafplaatz

Letzte Wohnung St.

Schutzh. angeordnet: 24.2.44 Stapp R. I. H. A.
Krippe _____

Grund: Geizweg.

Pol. Organis.

Gesamtvorstr. _____ wofür _____

• Jahre Mon. Zuchth. _____ Jahre Arbhaus _____

• Jahre Mon. _____ Wo. _____ Tg. Gefängnis _____
Haft _____

• Km. Geldstrafe _____ Jahre Ehrverlust _____

Schon im Lager? _____

Nr. Buch 12 Rapportf. Häftl. K. Nr. K. Post Kart. _____

Aufgenommen durch: Fi.

I. T. S. FOTO No. 269

Daan Hoek

Daan Hoek

“De twee kinderen op de foto zijn mijn moeder en ouder broertje en dit moet echt nét voor zijn arrestatie zijn geweest. Het jongetje is in de oorlog overleden, dus bij terugkomst van mijn opa was hij er niet meer.”

Willem Assenberg

“Inderdaad is dit mijn oom Willem”

3	5164	Assenberg, Willem	11. 8.15	Vlaardingen
---	------	-------------------	----------	-------------

- 25 jaar, geboren in Vlaardingen op 11 augustus 1915
- Metaalarbeider bij Wilton-Fijenoord
- Gearresteerd op 21 december 1940
- Getrouwd met Sophia Korpershoek, op 29 december 1940 wordt zoon Nelis Pieter geboren
- Op 29 oktober 1942 van Buchenwald naar Dachau vervoerd
- Sterft op 1 april 1943 in Dachau

Willem Assenberg

- 9. April 1941 Block: No. 5164

Häftl. Art _____

Zuname Assenberg Vorname Willem

geboren 11.8.15 in Vlaardingen

Beruf Metallarbeiter Rel. ev. Staat H.

Verh. led. gesch. verw. Kinder 1 ehel. unehel.

Nächste Angehörige Frau: Sophia Maria

A. Vlaardingen, Oosterwijkstra. 31

Letzte Wohnung do.

Schutzan. angeordnet am 21.12.42 Station Rotterdam
Kategorie _____

Grund: _____

Pol. Organis. Gezondheids

Gesamtvorstr. wolter

Jahre Mon. No. Tg. Gefängnis
haft

Jahre Mon. Zuchthaus Jahre Arbeitshaus

R. Geldstrafe Jahre Erverlust

Schon mal in Lager?
Wann und wo?

Nr. Buch 1 2 Rapportf. Häftlk. Nr. Partei-Postkart
Aufgenommen durch: _____

Oosterwijkstra

37849 29

Gef. Nr. _____ | Sch

Eff. Nr. _____

Name Assenberg

Vorn. Wilhelm Geb. Tg. 11.8.15

Wohnort Vlaardingen-Ni.

Straße Oosterwijkstra. 31

verstorben 1. April 1943

Zugang	überstellt	entlassen
N/0258 <u>30.10.42</u>		

Willem Assenberg

Nr. 567 C

Dachau, den 2. APRIL 1943

Der Metallarbeiter Willem Assenberg

evangelisch

wohnhaft in Vlaardingen, Oosterdwaasstraße Nr. 31/Holland.

ist am 1. April 1943 um 14 Uhr 55 Minuten
in Dachau II. verstorben.

Der Verstorbene war geboren am 11. August 1915 1915
in Vlaardingen.

(Standesamt Nr. _____)

Vater: Nelis Pieter Assenberg, wohnhaft in Vlaardingen.

Mutter: Francina Assenberg, geborene Vermast, wohnhaft in Vlaardingen.

Der Verstorbene war ~~unver~~ verheiratet mit Sophia Maria Assenberg, geborene Korpershoek.

Eingetragen auf ~~Auftrag~~ schriftliche Anzeige der Kommandantur des
Konzentrationslagers Dachau, vom 2. April 1943.

Die Anzeigende vier Ziffern gestrichen.

~~Bezeugen, genehmigt und unterschrieben~~

Die Übereinstimmung mit den
Arbeitsbuch wird bezeugt

Dachau, den 2. 4. 1943

Der Standesbeamte Der Standesbeamte

[Signature] *[Signature]*

Todesursache: Versagen von Herz und Kreislauf bei offener Lungentuberkulose.

Schließung d. Verstorbene am _____ in _____

(Standesamt Nr. _____)

37849

Gef. Nr. _____ | Sch

Eff. Nr. _____

Name Assenberg

Vorn. Wilhelm Geb. Tg. 11.8.15

Wohnort Vlaardingen-Di.

Straße Osterwastr. 31

verstorben 1. April 1943

Zugang	überstellt	entlassen
N ^o 0258 30.10.42		

Willem Assenberg

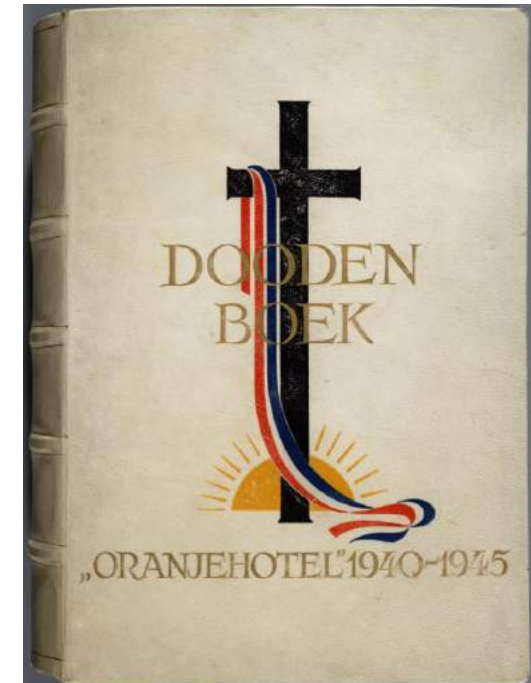
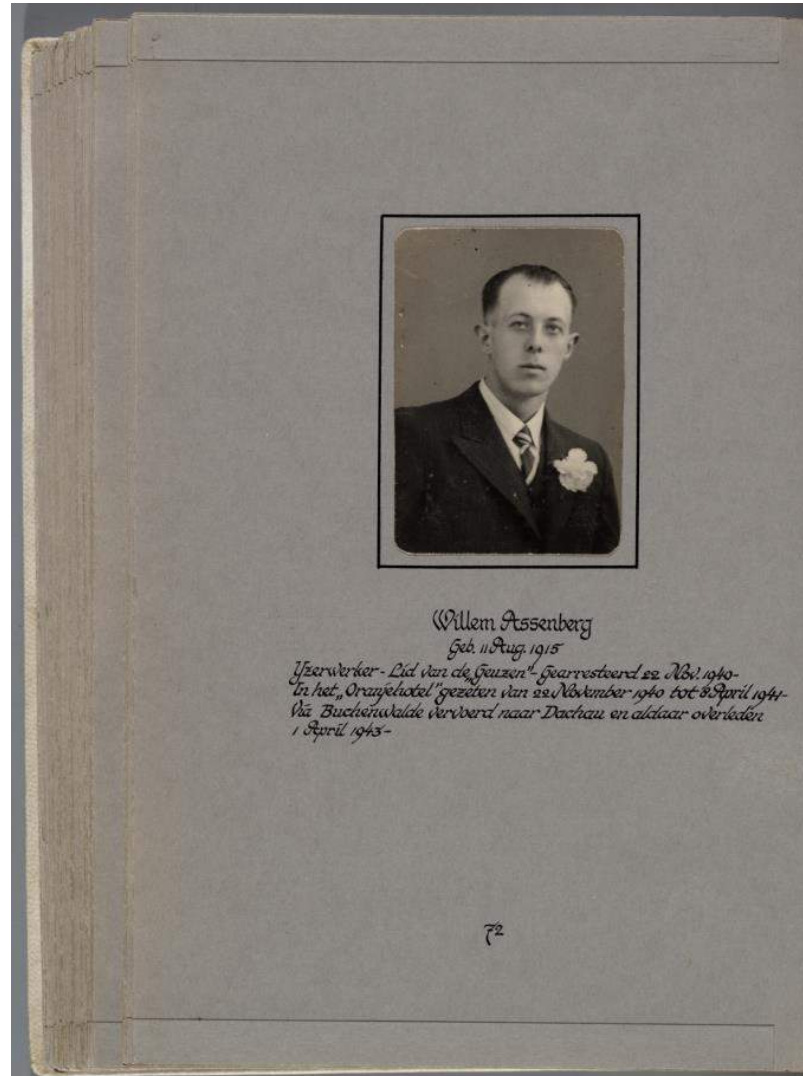

Tag: 16. 10. 1939 Block   Häftl. Nr. 10213/3286
EV. Pol. Rückfäll. Bibelf. § 175 ABR Jude Ausweishäftlg. Emigr. Raschänder
Familiennam: Krűszelnicki Vorname: Witold
geboren am: 1. 4. 24 in Vambor
Verheiratet ledig gesch. verw. Beruf: Buchhändler
Kinder: 4 ehelich   unehelich Religion: R. Staat: poln
Adresse der nächsten Angehörigen: Frl. Maria K.
Vambor, Kapuzinergraben 8
Letzte Wohnung: St. Vank
Schutzhaft angeordnet am: 20. 9. 39 durch: Vank
Grund: Willem Assenberg
geb. 11. 11. 1915
Politische Organisationen: Nationalr. J.
36 - 39
Gesamtzahl der Verurteilungen: Wofür:

Onverklaarbaar: de naam van Willem Assenberg staat op de kaart van een Poolse gevangene die op 10 februari 1940 is overleden

Willem Assenberg in de Doodenboeken van het Oranjehotel

Samenvattend

- Tussen november 1940 en februari 1941 werden ongeveer 300 Geuzen gearresteerd en gevangengezet in het Oranjehotel
- Tussen 24 februari en 4 maart vond een proces plaats tegen 43 Geuzen volgens de normen van het Nazi-rechtssysteem
- Op 13 maart 1941 werden vijftien Geuzen en drie Februaristakers gefusilleerd op de Waalsdorpervlakte
- Na het proces werden zes Geuzen vrijgelaten, 22 Geuzen met gevangenisstraf werden in mei / juni gedeporteerd om hun straf uit te zitten
- In de loop van 1941 werden enkele tientallen Geuzen vrijgelaten
- 157 Geuzen werden begin april zonder proces of vonnis met *Schutzhaft* gedeporteerd naar Buchenwald
- 54 van de 157 gedeporteerden overleefden de oorlog niet
- Op de foto, genomen op 8 april 1941 door Sara Oversluizen-Kop, zijn vier van de 157 gedeporteerde Geuzen geïdentificeerd: Leen Kop, Jan van Leeuwen, Daan Hoek en Willem Assenberg.
- De eerste drie overleefden de oorlog, Willem Assenberg stierf op 1 april 1943 in Dachau

Verantwoording

De identificatie van de vier gevangenen is gedaan op basis van informatie van nabestaanden met wie individueel contact geweest is. De persoonlijke geschiedenis van deze gevangenen is bevestigd vanuit verschillende bronnen, maar het is niet mogelijk gebleken om een onafhankelijke bevestiging te krijgen van de identiteit van de mannen op de foto, mede vanwege de beperkte scherpte en resolutie. We achten het niettemin zeer waarschijnlijk dat de identificaties juist zijn, omdat alle historische feiten kloppen en geen tegenstrijdige suggesties gedaan zijn.

Dank

- Hans Gramberg (Nationaal Monument Oranjehotel)
- Hjalmar Teunissen (gemeente Vlaardingen)
- Jan Anderson (Streekmuseum Jan Anderson, Vlaardingen)
- Alle mensen die gereageerd hebben op onze oproep

vom 9. April 1941

K.L. Buchenwald, den 9. April 1941.

Namentliche Liste der am 9. April 1941 eingelieferten

H o l l ä n d e r

Lfd. Nr.	Häftl. Nr.	N a m e	geboren	in
1	5216	Aardoom, Aart	12. 4. 06	Ridderkerk
2	5245	Asperen van, Teunis Cornelius	25. 5. 15	Delft
3	5164	Assenberg, Willem	11. 8. 15	Vlaardingen
4	5165	Barth, Arie	28. 6. 20	Rotterdam
5	6027	Beek ter, Wilhelmus	7. 10. 18	Den Haag
6	5160	Berg van den, Klaas	6. 2. 19	Vlaardingen
7	5264	Bergh van den, Gerrit Jan	13. 1. 88	Schoonhoven
8	5222	Blitterswyk, van, Leendert	8. 10. 19	Delft
9	5194	Blom, Johannes Martinus	21. 2. 18	Rijswijk
10	5228	Blonk, Johann	18. 11. 21	Linschoten
11	5213	Boode, Johannes	22. 8. 16	Delft
12	5184	Booster, Cornelius	23. 10. 21	Maassluis
13	5207	Bouman, Arie	12. 2. 14	Maassluis
14	5267	Bovenberg, Jan	14. 12. 93	Vlaardingen
15	5211	Brouwer, Aart	24. 10. 12	Maassluis
16	5174	Brouwer, Willem	8. 9. 08	Maassluis
17	5191	Brugge van der, Leendert	21. 3. 04	Delft
18	5220	Buijs, Thomas	28. 3. 91	Krimpen
19	5170	Burg van der, Jan	3. 2. 92	Maassluis
20	5311	Clasinus, von Eyk	5. 5. 96	Nijawegen
21	5284	Cool, Pieter	15. 11. 11	Makassar
22	5232	Dalen van, Hendrik	4. 8. 19	Delft
23	5225	Dijk van, Jan	2. 4. 10	Maassluis
24	5224	Doelman, Hendrik	17. 12. 21	Vlaardingen
25	5231	Driel van, Arie Joh. F.	24. 7. 96	Rotterdam
26	5273	Driessen, Nicolaas	21. 3. 91	Rotterdam
27	5250	Dungen van den, Jakobus H.	12. 12. 93	Rotterdam
28	5302	Eijnatten van, Franciskus	13. 10. 04	Rotterdam
29	5276	Engels, Adrianus	4. 9. 05	Antwerpen
30	5312	Es van, Teunis	13. 10. 17	Den Haag
31	5333	Eygenraam, Abraham	14. 2. 18	Vlaardingen
32	5357	Eygenraam, Dingeman	7. 2. 22	Vlaardingen
33	5293	Eyk van, Gerrit	16. 9. 11	Rotterdam
34	5292	Farber, Pieter	30. 1. 87	Rotterdam
35	5314	Franken, Arie Joh.	3. 10. 15	Rotterdam
36	5319	Gent van, Pieter Hendrik	9. 11. 18	Willemstad
37	5297	Goedknecht, Jan	3. 6. 18	Vlaardingen
38	5347	Goudappel, Jan	12. 4. 02	Vlaardingen
39	5339	Greewen, Johannes	2. 12. 94	Zeist
40	5978	Groeneveld, Alfred Fr.	1. 3. 23	Amsterdam
41	5332	Hakbyl, Willem Fr.	21. 9. 17	Vlaardingen
42	5299	Hannema, Jacobus	28. 6. 19	Soerabaja
43	5330	Heel van, Adrianus	5. 7. 20	Thimahi
44	5286	Heer de, Mathijs	23. 5. 00	Werkendam
45	5360	Hess, Apolonius	13. 5. 15	Rotterdam
46	5447	Hoek, Daniel	21. 3. 10	Nieuw Lekkerland
47	5423	Hoek, Johannes	24. 12. 01	Amsterdam
48	5416	Hoek, Johannes	7. 8. 18	Rotterdam
49	5413	Hoek, Leendert	4. 2. 13	Rotterdam
50	5372	Hoest van der, Hugo	10. 12. 97	Maassluis

51	5376	Hoeven, Gerard	17. 7. 09	Rotterdam
52	5399	Hokke, Jakob	3. 7. 05	Rotterdam
53	5434	Hoogwerf, Willem Adrian	24. 1. 16	Vlaardingen
54	5422	Jagt van der, Cornelius	23. 12. 85	Rotterdam
55	5412	Jansen, Pieter	24. 9. 17	Rotterdam
56	5379	Janssen, Judocus	30. 3. 03	Rotterdam
57	5393	Kegel, Pieter	5. 8. 15	Rotterdam
58	5404	Kegel, Teunis	18. 11. 09	Rotterdam
59	5397	Klootwyk, Arie	14. 3. 10	Rotterdam
60	5386	Kok de, Arie	2. 10. 19	Vlaardingen
61	5396	Kooy van der, Jan	20. 2. 02	Rotterdam
62	5533	Kop, Leendert Cornelis	25. 3. 08	Vlaardingen
63	5381	Kramer, Dirk	6. 10. 12	Vlaardingen
64	!	Kranen van, Nicolaas	1. 10. 07	Rotterdam
65	5470	Kruiniger, Johannes	20. 11. 20	Vlaardingen
66	5432	Kuerk, Henryk Jan	8. 7. 11	Rotterdam
67	5565	Kwakernaak, Wouter	1. 2. 18	Groeningen
68	5479	Lammers, Hendrik	17. 10. 90	Barendrecht
69	5485	Langbroek, Adrianus G.	7. 5. 10	Vlaardingen
70	5508	Langbroek, Jerven	29. 1. 09	Vlaardingen
71	5483	Lee van der, Johannes	21. 12. 95	Maassluis
72	5481	Leenwerden van, Jan	30. 4. 15	Dortrecht
73	5458	Lith van, Dominikus	14. 5. 20	Leerdam
74	5462	Louwerens, Jacob	14. 2. 21	Rotterdam
75	5518	Man in t'Veld, Arie	20. 4. 21	Vlaardingen
76	5503	Man in t'Veld, Jan	18. 10. 13	Vlaardingen
77	5531	Meyer, Bernard	27. 4. 20	Delft
78	5509	Moermann, Sacharias	30. 8. 11	Vlaardingen
79	5460	Molenaar, Karl	27. 5. 95	Amsterdam
80	5513	Mont, Arie	1. 9. 18	Rotterdam
81	5477	Moreo, Pieter	3. 9. 08	Vlaardingen
82	5529	Nales, Gerrit Hendrik	1. 10. 15	Rotterdam
83	5701	Niguët, Johann	25. 1. 11	Rotterdam
84	5544	Nipius, Nicolaas Pieter	15. 3. 18	Vlaardingen
85	5594	Noort van, Baastiaan	3. 1. 07	Vlaardingen
86	5695	Nooteboom, Hendrik	23. 3. 11	Rotterdam
87	5650	Ruis, Arie	21. 12. 84	Rotterdam
88	5660	Ruyt, Jacob	4. 6. 19	Vlaardingen
89	5691	Ruyt, Johannes	5. 7. 21	Vlaardingen
90	5667	Fagter de, Petrus	29. 3. 18	Maassluis
91	5593	Penning, Dirk	28. 4. 13	Vlaardingen
92	5608	Peterse, Johannes	23. 3. 04	Tiel
93	5669	Pietersen, Christian	24. 4. 20	Vlaardingen
94	5678	Poley, Maarten Masson	19. 11. 04	Rotterdam
95	5654	Pons, Arie Cornelis	2. 2. 21	Maassluis
96	5623	Pons, Pieter	18. 8. 19	Maassluis
97	5548	Foot, Hendrik	28. 1. 12	Vlaardingen
98	5620	Post, David	5. 5. 01	Rotterdam
99	5577	Putten van der, Christi.	21. 7. 00	den Haag
100	5596	Recourt, Johannes P.	24. 3. 18	Scheveningen
101	5574	Remmerswaal, Cornelis	5. 6. 05	Vlaardingen
102	5585	Remmerswaal, Reinier	13. 9. 03	Vlaardingen
103	5569	Rijn van, Hendrik	25. 3. 98	Maassluis
104	5661	Roelofsen, Hendryk	19. 10. 03	Amsterdam
105	5812	Roelofsen, Roelof G.	8. 10. 08	Amsterdam
106	2800	Roessingh, Willem G.	19. 8. 12	Enschede
107	5712	Rook, Pieter	3. 3. 13	Vlaardingen
108	5713	Roon van, Johannes A.	20. 3. 05	Haarlem
109	5717	Ronde de, Willem	12. 7. 05	Vlaardingen
110	5818	Rosmolén, Leendert Dirk	6. 12. 20	Nieuvenhoven

111	5838	Sintmeertensdyk, Leendert	31. 5.06	Goudswaard
112	5773	Slagboom, Joost	28. 8.02	Sliedrecht
113	5781	Sloot, Mari	18.12.19	Vlaardingen
114	5703	Slot van der, Andreas	29. 3.12	Maassluis
115	5371	Sorber, Isaak	31. 8.94	Axel
116	5750	Schimmer, Coenrad	11. 5.15	Rotterdam
117	5747	Schippers, Cornelius	1. 3.11	Rotterdam
118	5751	Schuitmaker, Ipe	28. 8.92	Deventer
119	5775	Stolk, Dirk	25. 3.20	Rotterdam
120	5735	Stolk, Jacob	10.12.14	Nieuw-Helvoet
121	5794	Stolk, Willem	10. 7.16	Rotterdam
122	5772	Straaten van, Josef J.	9.10.90	Dortrecht <u>Jude</u>
123	5739	Striep van, Daniel	26.11.12	Arnhem
124	5885	Struijs, Gerard	28. 3.07	Vlaardingen
125	5737	Strybos, Bastiaan	15.10.94	Maassluis
126	5803	Tempel, Albert	30. 7.04	Franeker
127	5960	Teunissen, Johannes	26. 9.04	Schiedam
128	5980	Tiggelman, Leendert	31.12.98	Middelharnes
129	5956	Varewijk, Leendert	9. 9.92	Rotterdam
130	5757	Veer van der, Johannes	22. 1.88	Isselstein
131	5838	Veldhoen, Arie	7. 5.04	Rotterdam
132	5976	Veldkamp, Pieter Lend.	14.10.97	Rotterdam
133	5814	Verkerk, Cornelis	15. 3.20	Schiedam
134	5942	Visser, Pieter	14. 5.18	Vlaardingen
135	5847	Visser, Willem	29. 5.21	Rosenburg
136	5848	Vliet van, Ary	22. 3.19	Vlaardingen
137	5952	Vondeling, Johannes	19. 2.16	Dedemsvaart
138	5937	Voogt, Arie	23. 9.14	Maassluis
139	5871	Vos, Leendert	16. 2.98	Rotterdam
140	5882	Vroedt de, Johannes Mar.	19. 4.97	Gouda
141	5897	Vuuren van, Antonie	2.10.04	Sprang
142	5819	Walraven, Adolph	20. 3.98	Rotterdam
143	5845	Welterreden, Willem	6. 1.18	Vlaardingen
144	5865	Westerhuis, Lambertus	26.11.96	Ommen
145	5867	Wetering van de, Dirk	11. 5.17	Rotterdam
146	5881	Wielgaard, Pieter	17. 8.06	Zaandam
147	5893	Willik van der, Gerrit	8.10.14	Den Haag
148	5888	Wilt de, Maarten	30. 3.11	Vlaardingen
149	5855	Wilt de, Ysbrand	29.11.18	Vlaardingen
150	5913	Wit de, Martinus	24. 3.21	Vlaardingen
151	5899	Woezik van, Johannes Jos.	9. 4.05	Rotterdam
152	5950	Wout van t, Nicolaas	7.12.95	Maassluis
153	5901	Wyk van, Jacobus	21. 4.19	Rotterdam
154	5387	Yzerdraat, Willem	9. 7.07	Haarlem
155	5966	Zee van der, Job	18. 3.00	Maassluis
156	5988	Zeeuw de, Gilles	13. 7.02	Vlaardingen
157	5943	Zwaard, Cornelis Joh.	21. 7.14	Maassluis